

Norske treski finnes ennå

God glid ut i verden

EIDSKOG: Til alle dem som ikke vet det: Treski lages i Norge ennå, og de er etterspurt blant kunder med bestemte krav. Ulf Rønnings produksjon på Skotterud er liten, men kan trygt kalles eksklusiv. Siden 1992 har han vært alene om å lage treski her i landet, og utenlands har han knapt noen konkurrent han kjenner til.

Av Inge Jahren

Rett innenfor ytterdøra til verkstedet står en liten samling ski som går mange år bakover i historien. De eldste er av heltre og utstyrt med »sukkerbit« i tuppen. Ulf Rønnings far var møbelsnekker og begynte å lage treski her i 1936, men før den tid var det også en viss produksjon av ski her på det daværende snekkerverkstedet. Da Ulf var ferdig med militærtjenesten i 1965, gikk han inn i farens bedrift, og fra 1972 var han alene om produksjonen. Det har han vært inntil for få år siden. Etter at verkstedet ble skadet av brann for

Logoen ble forandret litt for ikke så lang tid siden. Enkel og karakteristisk. Her pryder den Big Mountain-ski med ask istedenfor bjørk på oversiden.

fem år siden, fikk han behov for noe hjelp for å få det i gjenge igjen, og nå har han et par mann fast på deltid. I år regner han med å komme opp i ca. 300 par ski før nyttår ringes inn.

- Ut fra krav til lønnsomhet og fortjeneste er det ikke noe mål å prøve å øke produksjonen mye mer, sier Rønning, - men etterspørselen stiger litt. Jeg har som regel noen på venteliste til å få ski akkurat som de ønsker seg. Noe lager av de forskjellige modellene har jeg ikke, skiene går ut jevnt og trutt og blir ikke over flere sesonger her i huset.

Tur- og kjøreski

Det er ikke langrennsski eller racer-ski Rønning lager. Han konsentrerer seg om ski til tur- og kjøreb bruk som er konstruert for bruk

utenfor preparerte løyper. Modellene spenner fra «cross country» via «Telemark» til «Mountain» og «Big Mountain», foruten barneski. Alle har innsving på midten og er bredest foran, den største modellen hele 105 mm. Stor bæreflate trengs til dyp løssnø og frikjøring under vanskelige forhold til fjells.

- Hva med konkurransen mot plastski?

- Skiene får meget gode skussmål

1. Førsteklasses bjørkeemner kommer fra et sagbruk Rønning har begynt å handle med. Kvist tåles selvsagt ikke utvendig.
2. En omgang på pussemaskinen.
3. Ski som venter på den siste finishen.
4. Logoen brennes inn.
5. Rønning har nå et par mann ansatt på deltid. Her er det Arve Bråthen som setter inn ferdige ski med treolje..
6. Disse barneskiene med vierbinding er en kopi av dem som kong Juan Carlos av Spania kjøpte.

av profesjonelle kjøpere. Fjellskiene er lettere og mer håndterbare enn tilsvarende plastski, og det blir satt pris på når de brukes i brattlende og svært tungt terreng. Prismessig er de også avgjort konkurransedyktige.

- Glir treskiene like bra som moderne plastski?

- På kaldt føre er de like gode, men taper litt i våt snø. Det forholdet er omtrent som før.

- Hva med impregnering og smøring?

- De må impregneres mot fuktighet. For det meste leverer jeg ski som er innsatt med tretjære eller er glidebehandlet for telemarkskjøring. Smøring anbefales for turgåing og når det er viktig å ha godt feste i motbakkene. Alt i alt er skiene lette å behandle og krever lite vedlikehold.

- Du er nærmest alene i verden om å lage avanserte treski nå?

- Ja, det kan ikke være langt unna. I Nord-Sverige finnes en bedrift som lager «lappski» av tre. Det er det eneste jeg kjenner til.

Multilaminat

Det er lenge siden heltreskienes dager. Rønnings treski er multilaminerte og består av mellom 35 og 50 limte deler avhengig av modell. Flere treslag inngår- bjørk på topp og i sider, gran i kjernen, hickory som såle. På noen ski bruker han ask på toppen istedenfor bjørk. De mørke slitkantene under er også av tre, nemlig presset bøk som er kokt i olje, såkalt lignostone. Dette er svært hardt og slitesterkt.

- Er det lett å skaffe pålitelig leveranse av virke?

- Det er jo egentlig ingen selvfølge å få emner som passer til ski lengder. Men det har gått bra, jeg har endel gammel ask på lager, og hickory og

Det var brann i verkstedet i 2002. Nå er produksjonen forlenget i gjenge igjen.

lignostone er jo import. Bjørk har jeg fått fra flere forskjellige sagbruk, nå i det senere fra et sagbruk i Østfold som skaffer førsteklasses saker. Her skal det ikke være mye kvist, ingenting tåles på utsiden, bare noe inni.

Kong Juan Carlos

Inntil 1998 solgte Rønning ski pr. jungeltelegraf, og han har vært fast med på Villmarksmessen fra 1992. Omtale i ulike publikasjoner og innslag på TV hjalp godt til på interessen blant folk. Så fikk han laget en enkel nettside, og våren 1999 deltok han på en skikongress på Beitostølen. Der møtte han skiinstruktører fra hele verden, og skiene hans vakte oppsikt.

- Jeg delte ut visittkort til den store gullmedalje og skaffet meg gode kontakter. En spansk instruktør jeg kom i snakk med, hadde medlemmer av den spanske kongefamilien som elever. Han formidlet opplysninger om mine ski, og i tiden etterpå har jeg solgt fem par til kong Juan Carlos. Han skulle ha dem til sine barnebarn. Se på disse med vierbindinger, de er maken til de siste han kjøpte av meg. Ganske artig, hva?

Hjemmesiden har ført Rønnings treski ut i den store verden. Kjøpere fra fjorten forskjellige nasjoner kan

han skilte med. Ikke dårlig for en enmannsbedrift langt ute på landsbygda i Norge?

For amerikanere

Omtrent 60 prosent av kundene er nordmenn. Det er noen svensker, men flere dansker og tyskere. Amerikanere kjøper også, og da er det viktig at modellnavnet står på engelsk på skiene, f.eks. «cross country» og «big mountain», forteller Rønning. Hvorfor det, tro?

- Jo, en som kjente til amerikansk skikultur fortalte meg det. Hvis de ikke ser noen typebetegnelse som forteller om hva skiene skal brukes til, skjønner de det ikke. Da vil de ikke ikke kjøpe dem. Etter hva jeg har erfart, stemmer det faktisk.

Videre til sønn

Det administrative ansvaret i Rønnings bedrift er nå overdratt til den eldste sønnen, og Rønning Ski er blitt et AS. Rønning selv fortsetter for fullt i verkstedet.

- Jeg har ingen planer om å gi meg så lenge helsa holder. Jeg har holdt på med dette i det aller meste av mitt arbeidsliv, og det har vært moro og er det ennå. Det kan bli lange dager, men det er jeg vant til. ■

